

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2729

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *recent geweld in Irak* (ingezonden 17 mei 2013).

Antwoord van minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 1 juli 2013).

Vraag 1

Kent u het bericht «Dozens killed in battles across Iraq as sunnis escalate protests against government»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat meer dan veertig doden en meer dan honderd gewonden zijn gevallen bij geweld tijdens protesten tegen de Iraakse regering in Hawija en dat ook op andere plaatsen met een overwegend soennitische bevolking bij anti-regeringsprotesten doden en gewonden zijn gevallen? Indien neen, wat zijn dan de feiten?

Antwoord 2

Ja, de cijfers over soennitische doden en gewonden zijn bevestigd door de Iraakse autoriteiten. Daarnaast zijn er tientallen doden en gewonden gevallen in gebieden met een overwegend sji'itische bevolking, waaronder Bagdad en Basra.

Vraag 3

Kunt u aangeven of, en zo ja hoeveel, opgepakte demonstranten nog steeds gevangen worden gehouden?

¹ Dozens killed in battles across Iraq as sunnis escalate protests against government, http://www.nytimes.com/2013/04/24/world/middleeast/clashes-at-sunni-protest-site-in-iraq.html?pagewanted=all&_r=0, 23 april 2013.

Antwoord 3

Navraag leert dat niet precies valt aan te geven hoeveel demonstranten worden vastgehouden. Als gevolg van een onvoldoende werkend en politiek gemanipuleerd strafrechtelijk systeem worden aangehouden personen vaak onaanvaardbaar lang, en zonder aanklacht, in detentie gehouden.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u deze recente protesten en de reactie van de Iraakse regering hierop?

Antwoord 4

Het soennitische deel van de Iraakse bevolking voelt zich politiek en maatschappelijk gemarginaliseerd door de regering-Maliki. De regering adresseert de maatschappelijke klachten, maar slaagt er niet in de zorgen over politieke achterstelling weg te nemen.

Alleen een hernieuwde dialoog tussen soennieten, sji'ieten en Koerden kan het gevaar van verdere escalatie van het etno sektarisch geweld terugbrengen. Hiervoor zijn onlangs enige initiatieven genomen waarbij de Verenigde Naties (VN) betrokken zijn. Zo maken de Koerden weer deel uit van de regering en zijn commissies ingesteld om een aantal uitstaande geschilpunten, zoals de verdeling van de olie- en gasopbrengsten, te bespreken.

Vraag 5

Deelt u de zorgen dat er een serieuze kans bestaat dat de huidige, grote religieuze en etnische spanningen in Irak tot verdere escalatie zullen leiden? Kunt u uw antwoord toelichten?

Bent u bereid om in navolging van VN-vertegenwoordiger voor Irak Martin Kobler bij uw Iraakse collega's aan te dringen op terughoudendheid en een humane behandeling voor de gevangengenomen demonstranten?² Indien neen, waarom niet?

Antwoord 5

Uw zorgen deel ik. Zoals ik in het antwoord op vraag 4 heb meegedeeld, is de dialoog tussen de verschillende Iraakse bevolkingsgroepen weer op gang gekomen. Het kabinet hoopt dat hiermee de kans op escalatie is verkleind. Nederland pleit in EU verband voor een actieve dialoog tussen de verschillende groeperingen in Irak. Ook pleit Nederland met EU-collega's voor een humane behandeling van gevangenen en voor hervorming van het strafrecht-systeem.

Vraag 6

Kunt u aangeven of u nog mogelijkheden ziet, en wat er bilateraal dan wel in EU-verband reeds gebeurt, om in Irak bij te dragen aan de-escalatie van de grote spanningen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 6

In de contacten van de Hoge Vertegenwoordiger van de Europese Unie, Catherine Ashton, met de Iraakse autoriteiten staat deëscalatie van de huidige spanningen centraal. Hiervoor zullen bestaande en nieuwe EU programma's worden ingezet op het gebied van conflictbeheersing en versterking van de instituties zoals rechtspraak, politie en gevangeniswezen.

Bilateraal ondersteunt Nederland kleinschalige initiatieven op het gebied van het bevorderen van de dialoog tussen de verschillende bevolkingsgroepen in Irak.

² UN calls for restraint in Iraq after days of clashes, <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-22315553>, 26 april 2013.